

Братислав Ташковски

НЕКАДА, ЗА СТО ГОДИНА

ОКО АНЂЕЛА

Аја Софија – Исџанбул

Арабеска крије око анђела,
који је можда прва жртва по паду града.
Данас га освајач длетом ослобађа.
На лицу му малтер и гнев
и мирис нојевог јајета.
Но, лепоту
ни туђа молитва, ни мржња нису дотакле.
Ово око сваког јутра милује олтар.
У суштини оно је видело и у мраку.
Боже, каква је то љубав била.
Онда отварам књигу и читам:
*Радуј се благодатна! Господ је с њобом,
блајословена си међу женама!*
Наједном зелено се претвори у црвено
и видех како се анђео помера по своду,
бежећи од оштрог шпица ослободиоца.
Онда паде у наручје Богородице,
тамо где спавају сви анђели
и заједно са нашим из Курбинова¹
благословише плод њене утробе.

¹ Село близу Преспанског језера у коме се налази Црква Св. Ђорђа, једна од најстаријих верских грађевина (1191. г.) на тлу Македоније, са изузетно добро очуваним фрескосликарством.

БОЖЈИ ДОМ

Ноџр Дам – Париз

На први поглед, овде су пали сви богови.
Боже, сила и страх.
У ваздуху ниједан преплашени анђео.
Овде је све некако туђе.
Бело сивило
а чини ти се да је лепо.
Сада боље разумем наша мала,
но сто пута богатија,
света места.
Ипак, Божји дом има на хиљаде одаја.
Где му је добро, тамо одлази.
Овде је прах само успомена на прошлост,
дух времена тресе историје.
И гле чуда:
Оно што сам увек желео да видим
сада је само нешто огромно и ништа више.

БАЗИЛИКА САН КЛЕМЕНТЕ

Тамо сам видео најлепшу Римљанку.
Не ону Моравијину, дивљу и пуну страсти.
Беше сама, мирисаше на море
и имаше шал зелен као гора.
Касније сазнах да је Славјанка
и да верујемо у исто.
Нисмо причали о политици и моралу,
већ о дометима архитектуре,
изложби Каравађа
и о сличним стварима.
По миси посетили смо катакомбе
и закључили да нам отаџбина
одавно оде у историју.
Потом ме одведе на Шпанске степенице,
а на Кампидољу уздисасмо за морем.
Навече туговасмо,
ја што није била Римљанка,
она што сам само Словен.

Сутрадан у Базилици Сан Клементе
стајали смо на супротним странама.

ПИГАЛ

Овде су све жене права митологија:
Једноставност лепоте таква мора да буде.
Сви кажу: Овде се рађа уметност,
а пред очима ми само голотиња,
обест и помама која гризе.
У једном музеју показују гриву музе,
кажу: Тамо је царство спокоја.
А ја, од страха да Творац не чује како уздишем,
претварам се у глупог туристу
који је изненађен нечијим исушеним распичјем.
Али бескрајност је страшни изазивач:
Овде су сви људи исти – робови страсти,
а бескрај завршава код Мулен Ружа,
или мало ниже,
где музе са истока,
набрекле од лепоте
показују рупе социјализма.

НЕКАДА, ЗА СТО ГОДИНА

После свега, кад се отплеше последњи валцер
зар ће се неко сећати нас.

Некада, за сто година
кад ћемо бити само мемла под великом земљом
чекаћемо неку жилицу као лифт,
да бисмо провирили горе,
да видимо јесмо ли још увек ту?
Ако не буде жилице
остаћемо и даље чувари голе земље.
Одоздо.

ЛЕПЕ ЈЕВРЕЈКЕ ЈЕДУ СМОКВЕ

Експресија ове слике
додатно је замрачивање
библијских голих места.
Говори се о три коректно лепе жене
које страсно пробају
плодове смокве,
непосредно пред улазом у Јерусалим.
Онај што их створио као уметничко дело,
направио је савршенство
са одликама рајске лепоте.
Толико су пуне
да ти се чини да сваког трена
могу да побегну са платна.
Иза њих свети пут који треба да се препешачи.
Али оне су сталожене у сладострашћу.
За лепоту не постоји завет или закон,
оне саме су све.

НАДЕЖДА МАНДЕЉШТАМ

Да би дефинисао
своју,
за неког безначајну личност,
било је потребно
да у снегу нацрташ лик жене
и један део Осиповог ока.
Да бисмо разумели
како љубав има
само једну димензију,
било је потребно
да зидном часовнику,
у случају бекства, забраниш
да осмишљава
и даје смисао некаквом постојању.
И тако
и другови
и мала соба у Пскову,
као последњи чин
акта који се кажњава по закону,

имаће
твоје прогонство,
што се у форми опасног папира
таласа по Северу.

БРАТИСЛАВ ТАШКОВСКИ (Скопље, 1960). Студирао је новинарство на Универзитету „Св. Кирил и Методије“ у родном граду. Објавио је следеће књиге поезије: *Прсти у облацима* (1987), *Бикови у мом крвојоку* (1989), *Ојасан папир* (1991), *Анђео и жедна муза* (1994), *Демоника* (1997), *Мој кинески мач* (2001), *Дом над домовима* – избор из поезије (2002), *Појодне једној ојшмисше* (2003), *Песме из прошлог века* (2004), *Гола земља* (2005), *Велика љубавна џесма* (2006), *Бекштво из Јерусалима* (2007), *Само анђео* – избор из поезије на албанском језику (2007), *Хаос под небом* – избор из поезије (2008), *Око анђела* (*The Eye of Angel*) – избор из поезије на енглеском језику (2008), *Речи у налећу* (2009), *Делови времена* – избор из поезије на бугарском језику (2009), *Закључан у шиишени* (2010), *Shaos under Heaven* – избор поезије на енглеском језику (2011), *Лоше џесме* (2013), *Писма анђелу* (2014), *Дрући анђео* (2015), *Цршане жене* (2017).

Аутор је драма: *Гола земља, Ноћ уочи Свешћој Николе*, (постављена на сцени Народног позоришта у Штипу), *Беше једном* (играна на сцени Народног позоришта у Струмици), као и *Пројекат Шиишкови и Нишша није важно*.

Објавио је романе *Ако да Господ* (2008), *Кавез од џрехова* (2010), *Раздвојен ум* (2011) и *Актер* (2012). Аутор је и књиге есеја *Линија усијаносши* (2000).

Добитник је награда: „Студентски збор“, „Млад борец“, „Браћа Миладиновци“, „Рациново признање“, „Ацо Шопов“, и „Државне награде за најбољу књигу из области публицистике“.

Од 1999. до 2002. године био је председник Управног одбора поетске манифестације *Сшрушке вечери џоезије*.

Заступљен је у многим антологијским изборима из македонске поезије. Делови његове поезије преведени су на француски, руски, турски, словеначки, хрватски, српски, пољски, шпански и русински језик.

Покретач је и главни уредник часописа за књижевност и културу АКТ.

Живи у Скопљу.

С македонској џревео и белешку о аушору сачинио
РАДОСЛАВ ВУЧКОВИЋ